

- ²¹Paratetaitonga.—E rua nga tara o Ruapehu, ko Ruapehu te tara i te tonga, ko Paratetaitonga te tara i te muri. No Hawaiki mai era ingoa.
- ²²Tu te takitaki.—Ko te whakamarama a Te Wiremu (W. D5) he moko te takitaki, i taia ki te kuha ote wahine. E ki ana a Te Taite "Pu te takitaki," ara he uhi i te pueru ka pupu kia maru, i te matao. Te ahua ko ta Te Wiremu i tika i runga i te tikanga o te waiata.
- ²³Oti te hopehope.—He pena ki te M. 126. E ki ana a Te Wiremu (W.D.5) ko te hopehope he moko i taia ki muri o te tuara ki wa ki te hope. E ki ana a Te Taite "whati te hopehope." I te aronga o te waiata nei kei te tika ta Te Wiremu.
- ²⁴No mua ra.—Ki te M. 126 "No muri nei."
- ²⁵Te Piu.—He one tena kei Rangipo; a he one hoki kei Kawhia.

87.—HE WAIATA AROHA.

Na NGATI-AWA ?.

He waiata tenei kei te rawhiti katoa e waiatatia ana. I tuku mai ma te rohe o Te Whanau-a-Apanui ka tae mai ki a Ngati Porou.

Ko te whiti tuatahi anake o te waiata nei kei te pukapuka a McGregor (S.49); engari ta Tiwana Turi kei reira nga whiti e toru. Ko te whiti tuatoru o ta T. Turi kaore i te tino marama. he mea tawhito ranei i whakawhitiwhitia etahi o nga kupu, he mea hou tonu ranei. Engari no te wa i whakaturia ai nga kaunihera Maori ka tu nga hui tuatahi o te Kaunihera o Horouta, ka titoa mai e tera hanga o te takiwa o Te Kaha ra Mehemea tera ano tona kaupapa tawhito ake ma te hanga e mohio ana e whakaatu mai.

(Ref.: S. 49. T. Turi. 50.)

'Ore¹ te mokemoke te tuohu noa nei. e.
 I te po roa. e, i te po makariri, e.
 Tu mai, e tama², kia poipoia³ koe.
 E hoa ma e! Katahi hanga kino, e.
 Ko aku koiwi kau te tirohia mai na, e;
 Taka ko roto nei ka mawherangi au. e.
 Wai ka kite ake te whiu a te atua. e.
 Pa mai ki ahau whakahiango ai. e.
 Ka mate i te marama ka kohiti ko te toru. e.
 E waha⁴, e hika, ka haere taua, e.
 Nga⁵ roa mania i waho o Paeroa⁶, e;
 Ka hoki taua ki te whare huri ai. e.

Tangi⁷ a te ruru ra kei te bokihoki mai, e.
 E whakawherowhero ra i te putahitanga.
 Naku ano koe i tuku kia haere;
 Te puritia iho nui rawa te mamae.
 Te ua i te rangi ko te ua i aku kamo.
 Homai e hika, o kupu mana nei,
 Hei toko i a au puta rawa i tawhiti,
 Ripa ki Horomanga tai tata rawa mai.